

Михайло Карпінець



Якщо провести опитування: «Що для тебе Сповідь?», то отримаємо різні відповіді. Для деяких людей це щось пов'язане з духовною боротьбою, духовним зростанням. Для інших – це формальне визнання своїх упадків і недоліків перед особою священика. Церква ж Сповіддю називає Таїнство примирення з Богом, коли людина кається за свої гріхи перед Богом через посередника-священика.

Христос у притчі про Блудного Сина відкриває суть покаяння – це повернення в обійми Милосердного Отця, Який у своїй батьківській любові не лише чекає на заблукану людину, а виходить їй назустріч, дарує новий одяг і запрошує до Трапези. Однак до зустрічі з Отцем слід підготуватись так, як це робив блудний син, буди ще на чужині. Якщо у нас виник намір змінити своє життя і піти до Сповіді, то слід належно приготуватися до неї. Тому священики і катехити навчають про п'ять кроків, які ще називають п'ятьма умовами доброї Сповіді, на котрі пропонуємо звернути увагу нижче.

Перша умова або крок – це іспит сумління

Як читаємо у нашому Катехизмі «Христос – наша Пасха», «До святої Сповіді треба приготуватися молитовним іспитом совісті, який полягає в узгодженні власного життя з Божими і Церковними заповідями та Євангельськими блаженствами». Приготування до Сповіді починається з пізнання себе і своїх гріхів. Людина пізнає внутрішній безлад, бо саме він руйнує прагнення Бога. Для того, щоб розпізнати гріх, ми потребуємо світла, котре дарує нам Господь. Завдяки йому ми бачимо, що гріх – це хвороба, яка приносить страждання і смерть. Якщо ж ми ще не бачимо наших гріхів, не потрібно піддаватися розпачу, а ревно молитись і просити в Бога відкрити джерело нещастя. Під час іспиту сумління практикуючий християнин намагатиметься «порівняти власну оцінку думок, слів

і вчинків з оцінкою Бога й Церкви».

Другий крок – жаль за гріх

Виконавши перший крок, ми переходимо до другого – жалкування за вчинене. Оцей жаль – відчуття огиди до вчинених нами гріхів. Ми починаємо розуміти, що через них зло забруднило не лише наше життя, але й життя наших ближніх, образило Бога... Усвідомлюємо свою недугу та її наслідки. Ми – грішники, які потребують Божого прощення, а гріх – це відкинення Божої любові. Отці Церкви називають жаль за гріхи пробиттям серця, бо як лікарі проколюють рану, щоб з неї вийшов гній, так і жаль відчиняє у нашій душі отвір, щоб з нього вийшла смертельна отрута гріха. Пережити жаль за гріхи є дуже важливим кроком, адже саме через усвідомлення зла всередині мене і прокидається бажання вчинити наступний крок – розірвати із ним все, що нас пов'язує, будь-який зв'язок.

Крок третій – постанова виправитися

Коли ми робимо цей крок, то приймаємо дуже важливе рішення. Ми ніби логічно доходимо до цього після двох попередніх дій. Те, що визнаємо свої прогрішення і приносимо за них щирий жаль, приводить нас до наступного бажання – позбутися наших гріхів, розірвати з ними стосунки. Людина не лише не хоче більше служити гріхам, але вирішує подолати їх, боротися із ними. Ця боротьба можлива лише завдяки благодаті Божій. Тому ми просимо Господа укріпити нас в цьому рішенні і доручаємо Йому наше майбутнє, щоб у ньому Він не допустив нас до упадків, не допустив нас знову до гріха.

Крок четвертий – визнати свої гріхи перед священиком

Мабуть, що цей крок є одним із найважчих, бо для багатьох важко прийти до священика і відкритись перед ним. Нас починають атакувати дивні думки: «яке буде його враження про нас»; «його ставлення до нас зміниться»; «він також має гріхи, як і звичайні люди, тож чому я маю до нього приходити та перед ним сповідатися?» Виникають сумніви, чи приступати до Сповіді. Тому для того, щоб зруйнувати всі ці бар'єри сумнівів, слід сприймати Сповідь як духовну терапію, а священика – як лікаря. Коли нас турбує недуга, нам байдуже, що про нас подумає лікар, чи які у нього самого недуги. Єдине, що нам необхідне, – це його допомога. Ми розповідаємо йому все, що у нас не так, а він намагається допомогти нам і згідно цих симптомів призначає лікування.

5 крок – виконати покуту

Ось і останній крок. Для того, щоб над ним розважити, необхідно зрозуміти, що таке покута. Існує помилкове твердження, що покута – це покарання за наші прогрішення. Однак це не так. Трохи вище згадано, що слід приймати Сповідь як терапію, а священика – як лікаря. У такому світлі покута – це ліки, котрі приписує нам священик, щоб подолати недугу гріха. Ми проходимо курс лікування навіть коли це неприємно чи боляче. Подібно слід виконувати покуту, яка б вона не була для нас важка. Мета покути – не лише викоринити гріх, але й виправити його наслідки. Тому місце, звідки усунуто цю недугу, слід заповнити добрими вчинками.

Великою нашою помилкою є те, що ми обмежуємо нашу підготовку до Сповіді лише тим, що згадуємо вчинені гріхи. І це ми часто робимо вже стоячи у черзі до священика. Тоді Сповідь для нас – лише як перепустка до Причастя, а тому навряд чи відбудеться метаноя – кардинальна зміна нашого мислення, життя. Отож на завершення хочу побажати Тобі, дорогий читачу, пройти цих п'ять маленьких кроків до примирення з Господом і зустрітися із милосердним Отцем.

Михайло КАРПІНЕЦЬ, П'ять кроків до примирення з Богом // СЛОВО №3 (75)